Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Kuomba Msaada Kwa Mawalii Wa Mwenyezi Mungu Katika Zama Za Uhai Wao

Bila shaka kuomba kitu chochote katoka kwa Mawalii wa Mwenyezi Mungu kuna namna nyingi, nasi tutazionyesha katika mpango ufuatao:

1. Kumuomba mtu aliye hai atusaidie katika ujenzi wa nyumba au kunywesha maji.

2. Kumuomba mtu aliye hai atuombee kwa Mwenyezi Mungu atusamehe.

Namna hizi mbili zinashirikiana kwa kuwa jambo litakiwalo ni la kawaida kimaumbile, na huyo aombwaye anao uwezo wa kulifanya, lakini namna hizi zinatofautiana kwa kuwa ile ya kwanza imefungamana na mambo ya kidunia, na ile ya pili ina mafungamano na akhera.

3. Kumuomba mtu aliye hai atufanyie kazi bila ya kutumia sababu za kimaada, kwa mfano kumuomba amponye mgonjwa bila ya dawa, au kumuomba kukirejesha kitu kilichopotea bila kukitafuta, au kumuomba kalipa deni bila ya kufanya kazi ili kaipata mali (ya kulipia deni). Kwa maelezo mengine, tunamuomba kufanya kazi kwa njia ya muujiza[1] au karama[2].

4. Kumuomba mtu aliyekufa atuombee kwa Mwenyezi Mungu, na ombi letu kwa mtu huyo litatokana na itikadi yetu kwamba yeye yu hai katika ulimwengu wa Akhera na anaruzukiwa huko.

5. Kumuomba mtu atake msaada kwa uwezo wa Mwenyezi Mungu (uwezo ambao Mwenyezi Mungu amempa) kumponyesha mgonjwa wetu au aturejeshee kitu chetu kilichopotea au jambo jingine lolote lile. Namna hizi mbili ni kama ile ya pili na ya tatu, lakini tofauti baina yao ni kwamba, kule maombi ni kwa mtu aliye hai katika ulimwengu wa kimaada, na hapa maombi yetu ni kwa mtu aliyekufa kidhahiri lakini kihakika yu hai.

Na kwa msingi huu basi, hatuwezi kumuomba mtu aliyekufa atusaidie katika mambo ya kimaada kwa kupitia sababu za kimaada, na hiyo ni kwa sababu ya kutokuwepo utendaji wa kimaada wa maiti katika ulimwengu huu kwa kuwa yeye amekwisha ondoka duniani.

Ewe msomaji mpendwa, hizi ni sehemu tano za namna ya kuomba msaada, tatu miongoni mwake zinamuhusu mtu aliye hai ndani ya ulimwengu huu wa kimaada, na mbili zinahusika na mtu aliye katika ulimwengu wa akhera.

Sisi sasa hivi tutazungumzia zile namna tatu za mwanzo na "tuna akhirisha mazungumzo ya kuwaomba msaada Mawalii wa Mwenyezi Mungu walio hai katika ulimwengu wa akhera, jambo hilo tutalizungumzia katika mlango ujao apendapo Mwenyezi Mungu.

Na sasa hebu zingatia uchunguzi ndani ya zile namna tatu:
Namna ya Kwanza: Bila shaka kuomba msaada kwa watu walio hai ndani ya mambo ya kawaida ambayo yanazo sababu za kimaumbile ni jambo linaloweka msingi wa utamaduni wa binadamu, kwani maisha ya wanadamu duniani kote yamesimama katika msingi wa kusaidiana na kushirikiana na watu wenye akili ulimwenguni wanasaidiana na kushirikiana katika mambo ya maisha. Kwa hiyo, hukumu ya msaada wa aina hii inaeleweka wazi mno kiasi kwamba hapana yeyote aliyeikanusha wala kuipinga.

Na kwa kuwa utafiti wetu umetegemea muongozo wa Qur'an na hadithi, basi bila shaka tutayatatua mas'ala haya ndani ya msingi wa Qur'an, na tunatosheka na aya moja tu.

Wakati Dhul-Qar-nain alipotaka kujenga ngome dhidi ya mashambulizi ya "Yaajuju" na 'Maajuju" aliwaelekea wakazi wa sehemu hiyo akawaambia:

"***Nisaidieni kwa nguvu*** (***zenu wafanyakazi***) ***nitaweka baina yenu na baina yao kizuwizi kilicho imara***." Qur'an, 18:94.

Namna ya Pili: Kuomba msaada kwa mtu aliye hai (ndani ya ulimwengu huu wa kimaada) ili aombe maombi ya kheri na kutaka msamaha kwa Mwenyezi Mungu, ni katika mambo ya lazima tena yako wazi wala hapana tofauti katika mambo haya baina ya watu wawili. Qur'an Tukufu inasisitiza jambo hilo mahala pengi na tukitazama haraka haraka katika aya tukufu inatuthibitishia kwamba Manabii walikuwa na kawaida ya kuwaombea watu wao mambo ya kheri na uongofu na mafanikio, au kwamba watu wenyewe walikuwa wakiwaomba manabii wao wawaombee mambo mema na maghfira.

Aya za Qur'an ni nyingi mno nazo zimegawanyika (katika vigawo) nasi tunazitaja kwa tarakimu kama ifuatavyo:

1. Mwenyezi Mungu anamuamini Mtume wake Muhammad [s] awatakie maghfira umati wake anasema:

"***Basi wasamehe na uwaombee msamaha*** (***kwa Mwenyezi Mungu***) ***na upime maoni yao katika mambo.***" Qur'an, 3:159.

2. ***"..Peana nao ahadi na uwatakie maghfira kwa Mwenyezi Mungu bila shaka Mwenyezi Mungu ni mwingi wa maghfira mwingi wa Rehma.***" Qur'an, 60:12.

3. "***Chukua sadaka katika mali zao, uwasafishe na kuwatakasa kwa sadaka hiyo na uwaombee,***

hakika maombi yako juu yao kutawapa utulivu, na Mwenyezi Mungu ni mwenye kusikia, mwenye kujua." Qur'an, 9:103.

Na ndani ya aya hii ya mwisho Mwenyezi Mungu anamuamuru Nabii wake Muhammad [s] awaombee waumini na kwamba maombi yake yataleta utulivu ndani ya nyoyo zao.

Na wakati mwingine Manabii walikuwa wakiwaahidi wenye madhambi na waasi kuwa watawaombea maghfira katika wakati unaokubalika.

Kwa mfano Mwenyezi Mungu anasema: "Ila katika usemi wake Ibrahimu kumwambia baba yake, "***Bila shaka nitakuombea msamaha.***" Qur'an, 60:4.

"***Nitakuombea msamaha kwa Mola wangu bila shaka yeye ananihurumia sana.***"
Qur'an, 19:47.
"***Na haikuwa kwa Ibrahim kutaka maghfira kwa ajili ya baba yake, ila ni kwa sababu ya ahadi aliyompa..***" Qur'an, 9:114.

Aya hizi tukufu zinajulisha kwamba Manabii walikuwa wakiwabashiria wenye dhambi kuwaombea msamaha, hata Nabii Ibrahim [a] alimuahidi "Aazar" kumuombea msamaha, lakini Ibrahim [a] alipomuona "Aazar" anaendelea kuabudu masanamu alibadilisha ahadi yake, kwani miongoni mwa sharti za kukubaliwa maombi ni lazima anayeombewa awe anamuamini Mwenyezi Mungu Mtukufu.

5. Mwenyezi Mungu amewaamuru waumini wenye madhambi waende kwa Mtume [s] na waombe awaombee msamaha, kwani Mwenyezi Mungu atawasamehe kwa baraka ya Mtume kuwaombea msamaha.

Mwenyezi Mungu anasema:

"***Na lau wangelikuja kwako walipojidhulumu nafsi zao wakaomba msamaha kwa Mwenyezi Mungu, mjumbe wa Mwenyezi Mungu naye akawaombea msamaha, bila shaka wangemkuta Mwenyezi Mungu ni mwenye kupokea toba na mwenye kurehemu.***"
Qur'an, 4:64.

Ni aya gani basi iliyo wazi kuliko hii ambayo Mwenyezi Mungu anawaamuru wenye dhambi (katika umma huu) waende kwa Mtume [s] na wamuombe awaombee msamaha?

Bila shaka kwenda kwa Mtume [s] na kumuomba kuombea msamaha kuna faida mbili:

Ya Kwanza: Jambo hili humfanya mtu kuwa na roho ya utiifu na kumfuata Mtume [s] na hii itakuja kutokana na kuelekea na kuufahamu utukufu wa Mtume [s] na heshima yake mbele ya Mwenyezi Mungu kiasi kwamba kumtaka Mtume aombe msamaha kunaleta maghfira ya Mwenyezi Mungu. Na kwa ujumla kufika mbele ya Mtume [s] na kumuomba aombee maghfira kunawajibisha unyenyekevu kwa Mtume na humuandaa mtu kinafsi awe tayari kufuata kauli ya Mwenyezi mungu isemayo:

"***Mtiini Mwenyezi Mungu na mumtii Mtume***..." Qur'an, 4:59.

Ya Pili: Jambo hili linajulisha wazi wazi daraja ya Mtume [s] mbele ya umma, na kuwabainishia kwamba, matokeo ya kimaada kama ambavyo yenyewe yanategemea sababu za kimaumbile, vile vile matokeo ya kiroho, kwa mfano maghfira ya Mwenyezi Mungu yanakuja kwa kupitia sababu maalum, kama vile dua ya Mtume na Mawalii wa Mwenyezi Mungu kumuombea mtu. Kama lilivyo jua, ndiyo asili ya mwanga, nguvu na joto na ikawa neema zinawashukia waja wa Mwenyezi Mungu kwa sababu ya jua, basi neema za Mwenyezi Mungu na kheri zake zinawashukia waja wa Mwenyezi Mungu kwa sababu ya jua la utume linalong'ara na kuwaenea kwa kheri na rehma.

Bila shaka ulimwengu huu ni ulimwengu wa sababu na visababishaji na neema za kimaada na kiroho zinakuja kwa kupitia sababu zinazozihusu.

4. Kuna baadhi ya aya za Qur'an Tukufu zinafahamisha kwamba, kuna Waislamu ambao walikuwa wakifika kwa Mtume [s] mara kwa mara na kumuomba awaombee dua na maghfira, na Waislamu hao hao walipowataka wanafiki waende kwa Mtume [s] na wamuombe awaombee dua na maghfira, walikataa kama asemavyo Mwenyezi Mungu.
"***Na wanapoambiwa njooni ili mjumbe wa Mwenyezi Mungu akuombeeni msamaha, hugeuza vichwa vyao na utawaona wanajizuwia na kujiona wakubwa.***" Qur'an, 63:5.

5. Na kuna baadhi ya aya za Qur'an zinazoshuhudia kwamba, watu kutokana na maumbile yao matukufu walikuwa wakifahamu ya kuwa, dua ya Mtume inayo athari ya pekee kwao, na kwamba Mwenyezi Mungu Mtukufu hukubali maombi yao bila ya shaka, na kwa ajili hii basi walikuwa wakimuomba awaombee dua na msamaha kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu.

Bila shaka watu kwa maumbile yao yaliyosalimika walikuwa wakijua kwamba neema na rehma za Mwenyezi Mungu huzidi kwa kupitia maombi ya Manabii kama ambavyo uongofu wa watu hukamilika kwa kupitia kwa Manabii.

Na kwa ajili hii basi, wakawa wanawakusudia na kuwaomba wawaombee msamaha, kama ilivyokuja katika Qur'an tukufu juu ya kisa cha ndugu wa Nabii Yusufu [a] baada ya kulitambua kosa lao na mahusiano yao mabaya kwa ndugu yao Yusuf [a].

Mwenyezi Mungu anasema: "***Wakasema, Ewe Baba yetu tuombee msamaha kwa dhambi zetu, bila shaka sisi tulikuwa wenye makosa, akasema*** (***Baba yao***) ***nitakuombeeni msamaha kwa Mola wangu, hakika yeye ndiye mwenye kusamehe na mwingi wa kurehemu***." Qur'an, 12:97–98.

6. Ziko aya nyingine ambazo Mwenyezi Mungu anamtahadharisha Mtume [s] kuwaombea dua na msamaha wanafiki ambao wanaendelea kuabudia masanamu, na hii ni kwa sababu ibada yao hiyo siyo ibada ya Mwenyezi Mungu, hivyo basi inazuwiya wao kupata msamaha wa Mwenyezi Mungu hata kama Mtume atawaombea msamaha.

Kuzuwiwa kukubaliwa msamaha kwa watu hao ni jambo linalojulisha kwamba, maombi ya Mtume kuwaombea msamaha (watu) yanakubaliwa isipokuwa kwa wale wanaoendelea na ibada ya masanamu (maombi yao) hayawezi kukubaliwa (japo Mtume ndiye atakayeomba), kwa kuwa ibada ya masanamu inazuwiya kukubalika kwa maombi.

Kwa hiyo mfano wa maombi ya Nabii kwa watu hao ni kama maji yanayotiririka juu ya ardhi ngumu isiyoweza kupenya maji ndani yake.

Mwenyezi Mungu anasema: "***Hata ukiwaombea msamaha mara sabini Mwenyezi Mungu hatawasamehe.***" Qur'an, 9:80.

"***Ni sawa kwao ukiwaombea msamaha au usiwaombee msamaha, Mwenyezi Mungu hatawasamehe.***" Qur'an, 63:6.

"***Ilipowaangukia adhabu walisema: Ewe Musa tuombee kwa Mola wako kwa yale aliyokuahidi, kama utatuondolea adhabu bila shaka tutakuamini na kwa yakini tutawapeleka wana wa Israel pamoja nawe***." Qur'an, 7:134.

Bila shaka katika aya (hii iliyotangulia) watu wenye madhambi walimtaka Nabii Musa [a] awaombee. Na ile sentensi isemayo; "Kwa yale aliyokuahidi Mola wako" inajulisha kwamba watu hao walikuwa wakifahamu kuwa Mwenyezi Mungu anayoahadi aliyomuahidi Musa [a]. Ama kauli ya Mwenyezi Mungu aliposema; "Tuombee kwa Mola wako" ina mielekeo namna mbili:

Mwelekeo wa Kwanza: Kuomba kwao kuondolewa adhabu kuwe ni kwa njia ya muujiza, na hii ni kwa sababu ya imani yao juu ya uwezo wa Nabii Musa [a] kwa kusaidiwa na uwezo wa Mwenyezi Mungu juu ya jambo hilo.

Pamoja na kusihi kwa muelekeo huu, aya hii inaingia ndani ya ile namna ya tatu ya uchunguzi tuliokwishataja, nayo ni kule kumuomba msaada mtu aliye hai kusimamia kazi ambayo ni ya kimuujiza unaokuwa kinyume na sababu za maumbile ya kawaida, na hapo baadaye utakuja uchunguzi wake Insha-Allah Ta'ala.

Mwelekeo wa Pili: Ni kutaka kuomba kuondolewa adhabu wala siyo kwa muujiza unaokhalifu mazoweya.

Mwelekeo huu wa pili uko dhahiri kwa sababu Maf-humu ya sentensi isemayo "Tuombee kwa Mola wako" inafahamisha kuwa ni kiasi cha kuwa waombewe ili kuondolewa adhabu.

Naam.... katika aya hii hakuna ishara inayoonyesha kuwa Mwenyezi Mungu hatakubali maombi ya Musa [a] kuwaombea washirikina na waabudu sanamu, bali ishara hiyo imetangulia katika aya zingine.

7. Kuna baadhi ya aya za Qur'an ambazo zinafahamisha kuwa, wapo baadhi ya waumini ambao walikuwa wakiwaombea msamaha baadhi ya waumini wenzao kama ilivyo katika kauli ya Mwenyezi

Mungu Mtukufu.

"***Na wale waliokuja baada yao wanasema, Mola wetu tusamehe sisi na ndugu zetu waliotutangulia katika imani.***" Qur'an, 59:10.

8. Zaidi ya waumini hao wanaowaombea msamaha (waumini wenzao) Malaika wanaochukua Ar-shi nao wanawatakia maghfira waumini kama ilivyo kauli ya Mwenyezi Mungu aliposema:
"(Malaika) wanaoichukua arshi na wale wanaoizunguka wanamtukuza Mola wao na kumsifu na wanamuamini na wanawaombea msamaha walioamini, (na wanasema) Mola wetu umekienea kila kitu kwa Rehma na Elimu, basi wasamehe waliotubu na wakaifuata njia yako na waepushe na adhabu ya moto." Qur'an, 40:7.

Kwa msingi huu basi, ni uzuri ulioje kwetu sisi kuwafuata hawa katika mwendo huu unaoridhiwa na Mwenyezi Mungu Mtukufu ili tuwaombee msamaha wenye madhambi. Mpaka hapa umekamilika utafiti wa ile namna ya kwanza na ya pili, na sasa hebu angalia namna ya tatu.

Namna ya Tatu: Namna ya Tatu ni kuomba msaada kwa mtu aliye hai mwenye uwezo wa kafanya muujiza na kuikhalifu ada (mazowea) ili afanye jambo fulani kwa njia hiyo ya muujiza bila kutegemea sababu za maumbile ya kawaida kama vile kumponyesha mgonjwa na kupasua chemchemi ya maji mahala pakavu na mfano wa hayo. Baadhi ya waandishi wakubwa, wanaiona aina hii ya msaada kuwa inaingia katika ile namna ya pili na wanasema:

"Makasudio ya muujiza ni mtu kumuomba Mola wake amponye mgonjwa wake au kumlipia deni lake na mengineyo, kwani vitendo hivi vinamuhusu Mwenyezi Mungu peke yake na hayawi maombi ya Nabii au Imam isipokuwa ni wasila tu kwa Mwenyezi Mungu. Na kwa ajili hii basi kuvinasibisha vitendo hivi kwa Nabii au Imam ni katika mlango wa majazi na siyo hakika."[3]

Lakini ndani ya Qur'an ziko aya zinazojulisha wazi wazi kuwa kuomba haja hizi kwa Manabii na Mawalii ni jambo sahihi na siyo majazi, kwani sisi tunapomuomba Ma'asum yeye mwenyewe (mwenye uwezo wa kufanya muujiza) amponye mgonjwa ambaye kuna uzito wa kupona kwake, basi jambo hilo (la kumponyesha) litathibitika kwa uwezo wa Mwenyezi Mungu na nguvu zake.

Ni sawa sawa kwamba, Qur'an inakizingatia kitendo cha kuponya ni miongoni mwa mambo makhsusi ya Mwenyezi Mungu.

Anasema Mwenyezi Mungu: "***Na ninapokuwa mgonjwa Yeye ndiye aniponyeshaye***." Qur'an, 26:80. Lakini katika kipindi hicho hicho Qur'an inauhusisha uponyeshaji kwenye Qur'an yenyewe na vile vile asali na inasema: "***Na tunateremsha katika Qur'an mambo ambayo ni uponyo na rehma kwa walioamini***." Qur'an, 17:82.

"***Kinatoka katika matumbo yao (nyuki) kinywaji chenye rangi mbali mbali ndani yake kinauponyo kwa watu***." Qur'an, 16:69.

"***Bila shaka yamekufikieni mawaidha kutoka kwa Mola wenu na ni uponyo wa yale yaliyomo katika nyoyo.***" Quran, 10:57.

Suali lililopo sasa hivi ni je, namna gani tunaweza kuleta muafaka baina ya aya hizi?

Jawabu: Mtazamo wa sawa ili kuziweka pamoja aya hizi, yaani zile zinazohusisha uponyo kwa Mwenyezi Mungu na zile zinazouthibitisha uponyo kwenye asali na Qur'an na Mawaidha ya Mwenyezi Mungu ni kwamba Mwenyezi Mungu Mtukufu ndiye mtendaji pekee wa mambo kwa kujitegememea kwa dhati yake mwenyewe katika kila kitu, wakati ambapo asali na Qur'an na mawaidha ya Mwenyezi Mungu, vyote hivi vinaathiri katika vitu kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na kutaka kwake.

Bila shaka mtazamo wa Uislamu juu ya ulimwengu na maisha unayazingatia mambo yote na watendaji wote kuwa ni wenye kufuata utashi wa Mwenyezi Mungu na uwezo wao wa kutenda, umo ndani ya idhini ya Mwenyezi Mungu Mtukufu, na pia sababu zote na illa zote kamwe hazijitegemei japo kidogo katika athari zake pasina tofauti baina ya sababu za kimaumbile na zile za kiroho.

Na kwa msingi huu basi, hapana kizuwizi chochote kwa mujibu wa Qur'an na akili kuwa, Mwenyezi Mungu ambaye ameweka uponyo ndani ya asali na dawa za mimea na zile za kemikali, hakuna kizuwizi cha kuwapa uwezo kama huo Manabii na Maimamu [a].

Hebu watazame watu wanaokaa Riyadha[4] ni vipi wanaweza kufanya baadhi ya mambo ya ajabu, basi kuna kizuwizi gani kwa Mwenyezi Mungu kuwapa Manabii na Maimamu uwezo wa kuponyesha na kuwafanya waweze kutenda mambo yanayoishangaza akili na yenye kukhalifu sababu za kimaumbile ya kimaada?

Bila shaka uwezo wa Manabii na Maimamu [a] juu ya kuponyesha maradhi na kutenda matendo ya kipekee haupingi kuwa Mwenyezi Mungu ndiye sababu halisi na ya msingi wa matendo hayo, lakini tu amewapa uwezo huo ili kuutumia katika ulimwengu kwa idhini yake kila inapohitajika na kwa maslahi.

Na ukweli ulivyo ni kwamba, ndani ya Qur'an Tukufu kuna aya nyingi zinazofafanua wazi kwamba, watu walikuwa wakiwafuata Manabii na wasiokuwa Manabii vile vile ili wafanye mambo ya kipekee yaliyo kinyume na mazoweya na maumbile.

Hebu soma baadhi ya aya hizo: "***Na tulimfunulia wahyi Musa pale watu wake walipomuomba maji*** (***tukamwambia***) ***lipige jiwe kwa fimbo yako.***" Qur'an, 7:160.

Dhahiri ya aya hii inajulisha kwamba wana wa Israil walimtaka Nabii Musa [a] baada ya kupatwa na ukame na maji yakakosekana, awape maji kwa njia ya muujiza na siyo kwa njia za kawaida.

Na utaona wazi ndani ya aya kwamba, wana wa Israel hawakumtaka Musa [a] amuombe Mwenyezi Mungu wapate maji, bali walimtaka awape maji mara moja na bila kutumia sababu za kimaada na ndipo Mwenyezi Mungu alipomuamuru alipige jiwe kwa fimbo yake ili yatoke maji katika jiwe hilo kwa njia ya muujiza.

Mwenyezi Mungu Anasema: "***Basi mara ghafla zikabubujika chemchem kumi na mbili***." Qur'an, 2:60.

Aya nyingine iliyo wazi zaidi kuliko hii ni ile inayozungumzia kisa cha Nabii Suleiman [a] wakati alipowataka waliokuwa wamehudhuria mbele yake wamletee kiti cha "Bal-Qiis" bila kujali ugumu na vizuwizi vilivyokuwepo njiani (kwani Nabii Suleiman [a] alikuwa akiishi Jordan na kiti cha Bal-Qiis kilikuwa Yemen).

Mwenyezi Mungu anasema, akiisimulia kauli ya Suleiman kwa waliokuwa mbele yake:

"***Ni nani atakayeniletea kiti chake cha enzi kabla hawajaja kwangu bali yakuwa wamekwisha kusilimu.***" Qur'an, 27:38.

Bila shaka lengo la Suleiman [a] lilikuwa ni kukileta kiti cha Bal-Qiis kwa njia isiyo ya kawaida, na hilo lilitimia kwa vitendo kutokana na kutumika njia isiyo ya kawaida kama alivyosema Mwenyezi Mungu:

"***Akasema yule ambaye anayo elimu kutoka katika kitabu, mimi nitakuletea kabla ya kupepesa jicho lako*** (***kufumba na kufumbua***) ***basi alikiona kimewekwa mbele yake.***"
Qur'an, 27:40.

Bila shaka kiini cha maudhui ni ule mtazamo wa baadhi ya watu kwamba, matendo ya kawaida ndiyo yanayomstahikia mtu na matendo ya kipekee ambayo kwa kawaida watu hawayawezi, hayo yanamuhusu Mwenyezi Mungu peke yake, na mtazamo huu ni wa kimakosa kwa sababu kipimo cha kutenganisha baina ya matendo ya Mwenyezi Mungu na yale ya asiyekuwa yeye ni kwamba Mwenyezi Mungu anafanya kwa kujitegemea na wengine wanafanya si kwa kujitegemea.
Matendo ya kiungu ni yale ambayo mtendaji mwenyewe (yaani Mwenyezi Mungu) huyatenda bila ya mwingine yeyote kuingilia kati na bila msaada wa nguvu ya wengine.

Na kwa maneno mengine tunaweza kusema kuwa, matendo ya kiungu ni yale ambayo mtendaji anakuwa ni mwenye kujitegemea kikamilifu kuyatenda na wala hamhitajii mwingine kabisa kuyatekeleza.

Ama matendo yasiyo ya kiungu, sawa sawa yakiwa ni matendo madogo madogo na ya kawaida tu, au yakawa magumu na yasiyo ya kawaida ni yale ambayo mtendaji wake hawi mwenye kujitegemea katika kuyafanya, bali yanakamilika utendaji wake chini ya kivuli cha uwezo kinachojitegemea na nguvu kutoka kwake, nao ni uwezo wa Mwenyezi Mungu Mtukufu.
Kwa msingi huu basi, hapana kizuwizi kwa Mwenyezi Mungu kuwapa uwezo Mawalii wake wa kufanya matendo yaliyo kinyume na mazowea na maumbile na ambayo kwa kawaida watu wanashindwa kuyafanya.

Mwenyezi Mungu anasema kumwambia Nabi Isa [a]:

"***Unaponyesha vipofu na wenye mbaranga kwa idhini yangu na ulipowatoa wafu*** (***makaburini mwao***) ***kwa idhini yangu***...." Qur'an, 5:110.

Basi ni kwa kiasi gani aya hii imefafanua dalili ya maudhui haya?

Bila shaka mkusanyiko wa aya hizi unajulisha kwamba, Mawalii wa Mwenyezi Mungu walikuwa na uwezo huu na kwamba maombi ya watu kwa Mawalii ili wawafanyie mambo ya kimiujiza lilikuwa ni jambo lililokuwa likifanyika na kufahamika.

Ewe msomaji mpendwa, kwa hakika mpaka sasa tumezizungumzia zile namna tatu za kuomba msaada kwa Mawalii wa Mwenyezi Mungu katika zama za uhai wao kwa mujibu wa Qur'an Tukufu na bila shaka umefahamu kwamba Qur'an imeeleza kusihi kwa namna hizo na imesisitizia katika aya nyingi.

Ama kuzungumzia zile namna mbili za mwisho ambazo zinahusiana na kuomba msaada kwa roho takatifu tutakuletea katika mlango ufuatao Insha-Allahu Taala.

Kuomba Msaada Kwa Kupitia Roho Za Mawalii Wa Mwenyezi Mungu

Mas-ala ya kuomba msaada kwa kupitia roho za Mawalii wa Mwenyezi Mungu baada ya kufa kwao na kutoweka katika maisha haya ya kimaada, ni jambo muhimu mno kulifanyia uchunguzi, na hakuna tofauti baina ya kuwa huko kutaka msaada ni kwa namna ya dua au kwa kuomba.

Sababu ya umuhimu wa jambo hili kuliko yale yaliyotangulia ni kuwa, leo hii Waislamu hawako katika mah-dhar (ushuhuda) wa Nabii au Imam ili wakamuombe msaada ana kwa ana, kwa sababu hiyo basi, Waislamu wanaomba msaada kupitia roho za Mawalii hao watukufu.

Mpaka hapa yaonekana umuhimu wa kuyafanyia uchunguzi mkubwa mas-ala haya kuliko yale yaliyotangulia.

Ewe msomaji mtukufu, uchunguzi wa maudhui hii utazungumzia mambo manne, na wakati wa kuelezea na kuichambua maudhui hii, bila shaka kufaa kwa mas-ala ya kuomba msaada kupitia kwa roho tukufu za Mawalii kutaeleweka vizuri.

Mambo hayo manne ni haya yafuatayo:

1) Roho huwa zinabaki hai baada ya mtu kufa.
2) Ukweli halisi wa mtu ni roho yake.
3) Kuwasiliana na ulimwengu wa roho ni jambo linalowezekana.

4) Hadithi sahihi zilizopokewa na wanachuoni wa hadithi zinazungumzia kusihi mas-ala ya kuomba msaada kupitia kwa Mawalii wa Mwenyezi Mungu na kwamba, sera ya Waislamu imekuwa hivyo toka hapo kabla.

Na ufuatao ndiyo ufafanuzi wa mambo hayo manne:

Mtu Anapokufa Haina Maana Kuwa Ndiyo Ametoweka Kabisa

Aya nyingi za Qur'an zinajulisha wazi kwamba kufa siyo mwisho wa uhai, bali kufa ni moja ya kituo cha kuhamia kuelekea kwenye maisha mapya, na pia kufa kunamuingiza mtu kwenye ulimwengu mpya ulio bora kuliko ulimwengu huu wa kimaada.

Kila anayeitakidi kwamba kufa ndiyo kutoweka kabisa, na ndiyo mtu huwa habakishi athari yoyote isipokuwa mwili usio na roho, mwili ambao hatimaye baada ya muda fulani hugeuka na kuwa udongo, mwenye itikadi hii huwa anafuata falsafa ya kimaada ambayo inapinga kuwepo kwa vitu visivyo vya kimaada, naye anafuata bila kujua anachokifanya.

Watu wenye nadharia hii, hawauoni uhai isipokuwa ni matokeo ya kimaada yenye silsila ya utendaji wa kikemia na kifizikia unaopatikana ndani ya ubongo na mishipa ya fahamu. Na pindi mwili utakapokosa joto lake na chembe hai nazo zikakoma kufanya kazi basi uhai wa mtu nao hukoma vile vile na kugeuka kuwa mwili mkavu.

Nadharia hii inakwenda mbele zaidi na kusema, eti roho ni matokeo ya vitu fulani vya kimaada na misingi yake, na inapokosekana misingi hiyo na athari zake, basi roho nayo hupotea na kuharibika kufuatia kuharibika kwa hivyo vitu vya kimaada. Kwa sababu hii basi watu hawa hawaitakidi kuwepo kwa ulimwengu mwingine ambao ni wa kiroho.

Hakika nadharia hii inategemea falsafa ya kimaada ambayo inamuona mtu kuwa ni kama mashine iliyounganishwa vipande vipande na sehemu tofauti tofauti, na kwamba utendaji wa baadhi ya viungu kuvifanyisha kazi viungo vingine ndiko kunakozalisha uwezo wa kufikiri na kufahamu ndani ya ubongo, na pindi viungo hivi vikisimama kutenda kazi, basi athari za kufikiri hukosekana na uhai nao hutoweka moja kwa moja.

Wanafalsafa wakubwa na wanachuoni wa dini wanaipinga kabisa nadharia ya kimaada kuhusu roho, na wanasema kwamba, ni kweli mtu katika mwili wake anayo nidhamu ya kimaada inayotawala katika mwili wake na utendaji unaotegemeana na silsila ya viungo, lakini zaidi ya haya yote yeye anachokitu cha asili kinachoitwa roho. Na kitu hiki (yaani roho) kuna kipindi inakuwa pamoja na mwili kisha roho hutengana na mwili na kupaa ikaenda kwenye ulimwengu uitwao "Bar–zakh" ili iungane na mwili latifu. (Mwili latifu ni kitu chenye urefu, upana na kina lakini hakionekani kama hewa).
Kuizungumzia roho "ili kuifahamu" baada ya kufa inataka kitabu maalum kitakachohusika na suala la roho tu, na wala haiwezekani kuitafiti kwa upana ndani ya kurasa hizi chache, na hii ni kwa sababu aya za Qur'an na hoja za kifalsafa na majaribio ya wataalamu wa roho wamebainisha kubakia kwa roho ya mtu baada ya kufa.

Hapa tunataja baadhi ya aya za Qur'an Tukufu zinazothibitisha kubakia kwa roho baada ya kufa.

Qur'an Na Kubakia Kwa Roho

Aya za Qur'an zinafahamisha wazi kabisa kwamba roho huwa inabaki baada ya kiwiliwili kufa, na tunazitaja aya chache ili kufupisha maelezo.

(1) "***Na wala msiseme kuwa, wale waliouawa katika njia ya Mwenyezi Mungu ni wafu, bali wao wa hai lakini ninyi hamtambui.***" Qur'an, 2:154.

(2) "***Wala usidhani wale waliouawa katika njia ya Mwenyezi Mungu kuwa ni wafu, bali wao wa hai wanaruzukiwa mbele ya Mola wao, Wanafurahia yale aliyowapa Mwenyezi Mungu kwa fadhila zake na wanawashangilia wale ambao hawajajiunga nao.... Wanashangilia neema na fadhila za Mwenyezi Mungu.....***" Qur'an, 3:169, 170, 171.

(3) "***Bila shaka mimi nimemuamini Mola wenu, basi nisikilizeni, (hawakusikiliza bali walimuuwa), akaambiwa ingia peponi, akasema laiti watu wangu wangejua, jinsi Mola wangu alivyonisamehe na akanijaalia miongoni mwa walioheshimiwa.***" Qur'an, 36:25–27.

Makusudio ya Pepo aliyoamrishwa aingie ndani yake ni pepo ya barzakh 5 siyo ile ya akhera kutokana na kauli ya Mwenyezi Mungu pale aliposema "laiti watu wangu wangejua jinsi Mola wangu alivyonisamehe na akanijaalia miongoni mwa walioheshimiwa."

Bila shaka kutamani kwake kwamba watu wake wangefahamu cheo alichokipata, hakuna maana ya kuwa cheo hicho alichopata ni cha huko akhera kwa sababu huko akhera siri zote zitadhihirishwa wazi mbele ya macho ya watu na wala hapatafichikana hali za watu fulani kuwaficha wengine. Bali matarajio haya yanalingana na uhai wa dunia hii ambayo watu wanaishi bila ya kufahamu mambo ya barzakh na yanayotendeka huko na haya yanathibika katika aya hii tukufu. Zaidi ya hapo aya nyingine inayofuatia baada ya aya iliyotajwa, inaonyesha kwamba Qaumu ya mtu yule mwema aliyeingia Peponi, walikufa baada yake kutokana na ukelele mkali kutoka mbinguni na Mwenyezi Mungu anasema:

(4) "***Na hatukuwateremshia watu wake jeshi kutoka mbinguni (kuwaangamiza) baada yake, wala hatukuwa ni wenye kuteremsha majeshi toka mbinguni, bali ulikuwa ni ukelele mmoja tu na mara moja wakazimika (wakafa).***" Qur'an, 36:28–29.

Ndani ya aya hizi mbili kinachofahamika ni kwamba, wale Qaumu ya yule mtu aliyeingia peponi walikuwa wakiishi hapa duniani kisha ghafla yaliwafikia mauti, kwa hiyo pepo iliyotajwa hapo si nyingine ila ni ile ya barzakh.

(5) Adhabu za motoni wanadhihirishiwa asubuhi na jioni, na siku kitakapotokea Qiyama kutasemwa, "***Waingizeni watu wa Fir–aun katika adhabu kali zaidi.***" Qur'an, 40:46.
Kufuatana na maana iliyomo katika aya hizi inatudhihirikia kwamba, watu wa Fir–aun wako hai katika ulimwengu wa barzakh; kwa kuwa wanadhihirishiwa adhabu za moto asubuhi na jioni mpaka siku ya qiyama, na qiyama kitakaposimama, wataingizwa kwenye adhabu kali zaidi ya Jahannam.

Basi lau si kauli ya Mwenyezi Munga aliposema "Na siku kitakapotokea qiyama" makusudio ya aya hii yasingedhihiri, lakini sasa inathibitisha kwamba maneno kabla ya siku ya qiyama yanarejea kwenye ulimwengu wa Bar–zakh.

Zaidi ya hayo ni kule kutamka kwa "asubuhi na jioni" kunaonyesha kwamba adhabu hiyo siyo ya siku ya qiyama kwa kuwa siku hiyo hakuna asubuhi wala jioni.

Msomaji mtukufu, maelezo yaliyotangulia yalikuwa ni uchunguzi kwa kifupi kuthibitisha kuwepo kwa uhai baada ya kufa na sasa tuzungumzie jambo la pili.

Uhakika Wa Mtu Ni Roho Yake

Mtu kwa mara ya kwanza hufikiria kwamba ameungamana kwa roho na mwili vikiwa pamoja, lakini ukweli halisi wa mtu ni ile roho yake inayopatikana katika mwili wake.

Sasa hivi sisi hatufanyi uchunguzi wa maudhui haya kafuatana na mtazamo wa falsafa ya Kiislamu na ile ya Kiyunani, isipokuwa lengo letu ni kuyafahamu maudhui haya kwa mujibu wa kitabu cha Mwenyezi Mungu ambacho hakina shaka ndani yake.

Bila shaka tukifanya mazingatio kwenye aya zinazomzungumzia mtu, kutatudhihirishia wazi kabisa kwamba ukweli halisi wa mtu ni ile roho yake.

Hebu soma aya hii ifuatayo: Waambie, "***Atakufisheni Malaika wa mauti aliyewakilishwa kwenu kisha mtarejeshwa kwa Mola wenu..***" Qur'an, 32:11.

Ilivyo sahihi ni kwamba neno "tawaffa" halina maana ya kufisha inavyodhaniwa na watu bali maana yake ni kuchukua, kwa ajili hiyo basi kauli ya Mwenyezi Mungu aliposema "yatawaffakum" maana yake ni "anakuchukuweni".[6]

Kwani roho ni sehemu moja ya dhati ya mtu, na sehemu ya pili ni kiwiliwili chake, basi ibara hii itakuwa ni "Majaz"; kwani Malaika wa mauti huwa anachukua sehemu moja ambayo ni roho tu, na ama ile sehemu ya pili ambayo ni kile kiwiliwili hukiacha na kikabakia duniani kisha huzikwa kaburini wala Malaika wa mauti huwa hajishughulishi nacho.

Msomaji mpendwa, aya zinazozungumzia roho na mahala pake katika utu ni nyingi mno, sisi tumetaja moja tu kama mfano.

Na jambo la mwanzo tulililoliashiria yaani "kubakia kwa roho baada ya mauti" maelezo yetu yaliyotangulia yanaonyesha wazi kuwa roho ndiyo mtu mwenyewe halisi na ndiyo asili ya kukamilika kwake kinafsi na kiroho kama ambavyo mwili unachukua nafasi ya vazi ambalo huifunika roho.

Qur'an Tukufu haizingatii mauti kuwa ndiyo kutoweka kwa mtu na kuwa eti ndiyo mwisho wa uhai wake, bali inasisitiza "hasa kwa mashahidi na watu wema" na hata kwa watu wenye dhambi pia kwamba,

wanao uhai mwingine kabla ya siku ya Qiyama na kwamba uhai huo ima utakuwa ni wa furaha na kushangilia au utakuwa ni wa adhabu kali.

Na kama itakuwa kwamba uhakika wa mtu umo katika mwili wake, hapana shaka mwili wake huo baada ya kufa na kazikwa utaoza na kugeuka kuwa udongo n.k. Iwapo hali itakawa namna hivi basi utakuwa wapi huo ulimwengu wa barzakh?

1. "Muujiza" ni tamko linalotumika juu ya kitu ambacho kinatoka kwa Ma'asumu (kama vile Nabii na Imam) ambacho ni miongoni mwa mambo yaliyo kinyume na mazoea ili kuthibitisha utume wake au Uimamu wake.
2. "Karama" ni tamko linalotumika juu ya kitu ambacho hutoka kwa wasiyokuwa Manabii au Maimamu miongoni mwa mawalii wema wa Mwenyezi Mungu, kama tendo lililokuja katika Qur'an Tukufu kuhusu haki ya Bibi Maryam, bila ya yeye kutumia sababu za kimaumbile.
3. Kash-Ful-Irtiyabi, uk 274.
4. Mwenye kukaa Riyadha ni yule ambaye hufanya mazoezi magumu ya kiroho ili kuiwezesha roho kufanya mambo ya ajabu, hasa hasa mambo hayo kuwa ni ya kishetani na sio ya kiungu; kwa hiyo huwa yanaondoka mambo hayo anapoacha mazoezi hayo.
5. Barzakh ni ulimwengu ambao uko kati ya dunia na siku ya Qiyama.
6. Tafsir Alaaur-Rahman cha Mar-hum al-Allammah al-Balaghi uk. 34, kwa ufafanuzi kuhusu neno "Tawaffa".

Source URL:
https://www.al-islam.org/uchunguzi-juu-ya-uwahhabi-ayatullah-jafar-subhani/kuomba-msaada-kwa-mawalii-wa-mwenyezi-mungu-katika#comment-0